

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Aleny Poláčkovej a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, v právnej veci navrhovateľov: **1/ A. Č.**, bytom P., **2/ A. K.**, bytom B. D., **3/ P. J.**, bytom B., M., **4/ M. J.**, bytom B., P., **5/ Z. J.**, bytom B., P., zastúpení advokátom JUDr. J. H., Advokátska kancelária, P., H., proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v P., M., za účasti Slovenského pozemkového fondu, B.**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporcu zo dňa 20.6.2007 č. OPU-640-2007-2352/768-C a č. OPU-640-2007/2363/769-C, o odvolaní navrhovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11Sp 32 /2007-20 zo dňa 21. novembra 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11Sp 32/2007-20 zo dňa 21. novembra 2007 v napadnutej časti, ktorou Krajský súd v Trenčíne rozhodnutie odporcu zo dňa 20.6.2007 č. OPU-640-2007/2363/769-C potvrdil, **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľom sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom rozhodnutie odporcu zo dňa 20.6.2007, č. OPU-640-2007-2352/768-C zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu § 250j ods. 2, písm. c/ O.s.p. a rozhodnutie odporcu zo dňa 20.6.2007 č. OPU-640-2007/2363/769-C potvrdil. Navrhovateľom náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia správneho orgánu zo dňa 20.6.2007 č. OPU-640-2007-2352/768-C a konania mu predchádzajúceho mal preukázané, že v danej veci žalovaný správny orgán priznal navrhovateľom právo na náhradu za parc. č. X., zapísanú vo vl. č. X. pre kat. úz. P. podľa § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátenie vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len reštitučný zákon). Podľa názoru krajského súdu správny orgán v danej veci nevykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, nezistil skutkový stav veci a nevyporiadal sa so všetkými námietkami navrhovateľov. Námietku navrhovateľov, že v priebehu konania o reštitúcii došlo k prevodu pozemku na iné subjekty, hoci pred tým bol pozemok v užívaní družstva a nič nebránilo navráteniu vlastníctva, považoval za dôvodnú, keďže prevod pozemku nastal za účinnosti reštitučného zákona. Poukázal na to, že tvrdenie odporcu, že pôvodná vlastníčka J. J. vlastnila pozemok v celosti, z administratívneho spisu nevyplýva, z ktorých dôvodov správny orgán mal riešiť len spoluvlastnícky podiel pôvodnej vlastníčky, pretože listina zo dňa 11.8.1948 je právne irelevantná. Konštatoval, že odporca sa doposiaľ náležite nevyporiadal ani s otázkou vyplatenia náhrady po vyvlastnení pozemku. Súčasne krajský súd zistil, že z administratívneho spisu vyplýva, že odporca o parc. č. X. už rozhodol rozhodnutím č. OPU-387-2006/4653/749-C zo dňa 29.12.2006.

Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia správneho orgánu zo dňa 20.6.2007, č. OPU-640-2007-2363/769-C a konania mu predchádzajúceho mal preukázané, že v danej veci žalovaný správny orgán nenavrátil navrhovateľom vlastníctvo k parc. č. X. kat. úz. B., pretože náhrada po vyvlastnení bola vyplatená a pozemok slúži účelu vyvlastnenia, čím neboli splnené zákonné podmienky podľa § 3 ods. 1, písm. l/ a m/ reštitučného zákona. Podľa názoru krajského súdu v danej veci bol dostatočne zistený skutkový stav a tiež bol prijatý správny právny záver. Konštatoval, že zo zabezpečených podkladov bolo preukázané, že pozemok bol vyvlastnený za náhradu, ktorá bola pôvodnej vlastníčke aj vyplatená a nehnuteľnosť slúži účelu vyvlastnenia. Poukázal na to,

že navrhovatelia uvádzali v žiadosti o reštitučný nárok ako reštitučný titul odňatie vlastníctva podľa § 3 ods. 1 písm. l/ reštitučného zákona a súčasne podľa § 3 ods. 1, písm. m/, ktoré reštitučné dôvody sa v podstate vylučujú. Podľa názoru krajského súdu tieto ich tvrdenia treba brať do úvahy pri posudzovaní, či uniesli dôkazné bremeno. Krajský súd dospel k záveru, že tvrdenia navrhovateľov sú účelové a vlastne nepravdivé, keď raz tvrdia, že náhrada bola vyplatená a keď by tento reštitučný dôvod neprešiel, tak tvrdia, že náhrada nebola vyplatená. Stotožnil sa s dôvodmi uvedenými v preskúvanom rozhodnutí odporcu.

Rozhodnutie o náhrade trov konania krajský súd odôvodnil podľa § 250k ods. 1 O.s.p. Navrhovateľom náhradu trov konania nepriznal, pretože si ich náhradu neuplatnili a v druhom prípade boli v konaní neúspešní.

Proti uvedenému rozsudku a to proti tej časti, ktorou krajský súd potvrdil rozhodnutie odporcu zo dňa 20.6.2007 č. OPU-640-2007/2363/769-C sa v zákonnej lehote odvolali navrhovatelia žiadajúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu v tejto časti zmenil tak, že uvedené rozhodnutie správneho orgánu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Nesúhlasili s rozhodnutím správneho orgánu ako aj s rozsudkom súdu prvého stupňa, ktorými im nebol vrátený žiadaný majetok. Uviedli, že podľa ich názoru splnili zákonné podmienky na navrátenie vlastníctva k časti pozemku pôvodne zapísaného vo vl. č. X. kat. úz. B. a to parc. č. X., roľa, vo výmere 17134 m², ktorá nie je zastavaná a v tej časti, ktorá zastavaná je, mal odporca oprávneným osobám priznať náhradu. Nesúhlasili s názorom súdu prvého stupňa, že neuniesli dôkazné bremeno vyplatenej náhrady, pretože podľa ich názoru dôkazné bremeno zaťažuje toho, kto tvrdí, že pôvodnej vlastníčke náhradu za vyvlastnený pozemok zaplatil. Namietali nesprávny výklad súdom prvého stupňa ich písomného uplatnenia reštitučného nároku, pretože ako reštitučný titul jednoznačne uviedli odňatie pozemkov vyvlastnením bez náhrady a tvrdenými skutočnosťami, že časti pozemkov nikdy neslúžili účelu vyvlastnenia, chceli len zdôrazniť, že ani zastavenie iných častí pozemku nebráni fyzickému vydaniu nezastavaných častí. Namietali nesprávne zistený skutkový stav žalovaným správnym orgánom a nesprávne právne posúdenie veci.

Odporca navrhoval rozsudok súdu prvého stupňa v plnom rozsahu potvrdiť. S dôvodmi uvádzanými v odvolaní navrhovateľov nesúhlasil.

Zúčastnená osoba sa na odvolanie navrhovateľov nevyjadrila, odvolací návrh nepodala.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 246c O.s.p. v spojení s ust. § 10 ods. 2 preskúmal rozsudok krajského súdu v časti napadnutej odvolaním a konanie mu predchádzajúce v zmysle ust. § 246c v spojení s §§ 211 a nasl. a dospel k názoru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 5 ods. 1, 2, 3, 5 reštitučného zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne. Rozhodnutie o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 vydá obvodný pozemkový úrad. Na konanie podľa odseku 2 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní. Proti rozhodnutiu obvodného pozemkového úradu podľa odsekov 2 a 4 možno podať opravný prostriedok na súde.

Podľa § 3 ods. 1, písm. l/ reštitučného zákona oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku vyvlastnenia za náhradu, ak nehnuteľnosť existuje a nikdy neslúžila na účel, na ktorý bola vyvlastnená.

Podľa § 3 ods. 1, písm. m/ reštitučného zákona oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku vyvlastnenia bez vyplatenia náhrady.

Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať podľa reštitučného zákona bolo, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 5 ods. 1 uvedeného zákona a súčasne preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2 tohto zákona, ako aj že **žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25.2.1948 do 1.1.1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3 reštitučného zákona**, právo na navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady si oprávnená osoba uplatnila v lehote ustanovenej v § 5

ods. 1 označeného zákona (do 31.12.2004) a žiadané pozemky ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 ods. 1 tohto zákona ako aj, že žiadané nehnuteľnosti neboli vydané podľa zákona o pôde (zákon č. 229/1991 Zb.).

Na konanie o nárokoch oprávnených osôb v zmysle zákona o pôde sú príslušné pozemkové úrady podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona v spojení s § 5 ods. 5 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v platnom znení.

Pre konanie pozemkového úradu o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 reštitučného zákona platia všeobecné predpisy o správnom konaní, teda ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. v platnom znení o správnom konaní (ďalej len Správny poriadok) podľa § 5 ods. 3 reštitučného zákona.

Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správnomu orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Na žiadosť správneho orgánu sú štátne orgány, orgány územnej samosprávy, fyzické osoby a právnické osoby povinné oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie (§ 32 Správneho poriadku).

Správny orgán v danej veci postupoval v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, vo veci zistil skutočný stav, a preto jeho právny názor bol skutkovo a právne správny, z ktorých dôvodov boli splnené zákonné podmienky pre potvrdenie jeho rozhodnutia súdom prvého stupňa podľa § 250q ods. 2 O.s.p.

Z administratívneho spisového materiálu v danej veci vyplýva, že navrhovatelia, resp. ich právny predchodca, ako oprávnené osoby si samostatnými žiadosťami dňa 25.8.2004 a 22.12.2004 uplatnili na Pozemkovom úrade v P. v zmysle reštitučného zákona nárok na navrátenie vlastníctva k pozemku vedeného kat. úz. P., parc. č. X., X., X., X., X.

a kat. úz. B. parc. č. X. z dôvodu, že pozemky boli vyvlastnené bez vyplatenia náhrady pôvodnej vlastníčke A. J., ich právnej predchodkyni. Obvodný pozemkový úrad v P. rozhodnutím zo dňa 20.6.2007 č. OPU-640-2007/2363/769-C rozhodol tak, že navrhovatelia nespĺnili podmienky ustanovené v § 3 ods. 1, písm. l/ a m/ reštitučného zákona na navrátenie vlastníctva alebo priznanie práva na náhradu za pozemok kat. úz. B. zapísaný vo vl. č. X. parc. č. X., roľa, vo výmere 17134 m², lebo sa preukázalo, že náhrada za vyvlastnený pozemok bola pôvodnej vlastníčke vyplatená a pozemok slúži účelu, na ktorý bol vyvlastnený. Predmetný pozemok bol vyvlastnený rozhodnutím MsNV v Prievidzi č. 2774/1978-817 zo dňa 14.10.1978 na účel komplexnej bytovej výstavby, sídlisko Zapotôčky v Prievidzi za náhradu. Navrhovatelia predložili četné prehlásenia na preukázanie skutočnosti, že pôvodnej vlastníčke A. J. nebola vyplatená náhrada za vyvlastnené nehnuteľnosti. V Štátnom archíve v Bojniciach ani na Mestskom úrade v Prievidzi listiny preukazujúce vyplatenie alebo nevyplatenie náhrady na základe uvedeného vyvlastňovacieho rozhodnutia sa nezachovali. Správny orgán v preskúmovacom konaní odoslal Okresný súd v Prievidzi súbor listín z archívu bývalého Štátneho notárstva v Prievidzi, okrem ďalších, rozhodnutie Nšn 302/79-11 zo dňa 28.4.1979, ktorým Štátne notárstvo v Prievidzi prijíma do úschovy sumu 4.148,90.-Kčs, ako sumu, ktorá mala byť vyplatená neznámym vlastníkom, resp. osobám zdržujúcim sa na neznámom mieste, ktorým boli nehnuteľnosti vyvlastnené rozhodnutím č. 2774/1978-817 zo dňa 14.10.1978 a sprievodný list Okresného investorského útvaru ONV v Prievidzi č. OIÚ-223/3-79 zo dňa 9.3.1979, adresovaný Štátnemu notárstvu v Prievidzi, v ktorom sa konštatuje, že ostatným vlastníkom podľa vyvlastňovacieho rozhodnutia (t. J. vlastníkom známym, so známym pobytom), bola náhrada nami realizovaná“.

Podľa názoru odvolacieho súdu zhodne s názorom súdu prvého stupňa správny orgán v danej veci si pre svoje rozhodnutie zadovážil dostatok skutkových podkladov, vo veci zistil skutočný stav a zo skutkových okolností vyvodil správny právny záver. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že navrhovatelia si uplatnili reštitučný nárok na žiadaný pozemok v zákonnej lehote podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona, pozemok v rozhodnej dobe prešiel do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby v dôsledku právneho dôvodu ustanoveného v § 3 ods. 1. Z predložených listinných podkladov vyplýva, že boli vyvlastnené rozhodnutím MsNV v Prievidzi za náhradu, teda pozemok v rozhodnej dobe do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby prešiel v dôsledku právneho dôvodu ustanoveného v § 3 ods. 1, písm. l/. Pokiaľ navrhovatelia v konaní tvrdili, že si uplatnili nárok podľa § 3 ods. 1,

písm. m/ reštitučného zákona, bolo ich povinnosťou podľa § 33 ods. 1 Správneho poriadku predložiť správne orgánu alebo mu navrhnúť také dôkazy, ktoré by spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti ich tvrdenie potvrdzovali. Nesplnenie si tejto povinnosti malo za následok neunesenie dôkazného bremena spôsobujúce neprihliadnutie na takéto tvrdenie. Správny orgán postupujúci podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku správne zisťoval skutočný stav vo veci, pričom z listinných dôkazov tvrdenia uvádzané navrhovateľmi v žiadosti o navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady k pozemkom sa nepreukázali. Pokiaľ navrhovatelia na preukázanie pravdivosti svojho tvrdenia, že nehnuteľnosti boli ich právnej predchodkyňi vyvlastnené bez vyplatenia náhrady, predložili čestné vyhlásenie, listinnými dôkazmi zadováženými správnym orgánom bola preukázaná nepravdivosť čestného prehlásenia, z ktorých dôvodov správny orgán postupoval správne, pokiaľ na takýto dôkaz neprihliadol.

Z uvedených dôvodov podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ Krajský súd v Trenčíne rozsudkom v časti napadnutej odvolaním rozhodnutie správneho orgánu potvrdil, rozhodol vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom, a preto odvolací súd rozsudok krajského súdu v napadnutej časti ako vecne správny podľa § 250ja ods. 4 O.s.p. v spojení s § 246c a s § 219 potvrdil.

Odvolací súd navrhovateľom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal v zmysle § 246c O.s.p v spojení s § 224 ods. 1 a v spojení s § 250k ods. 1, pretože navrhovateľom nevzniklo právo na náhradu trov tohto konania v dôsledku ich neúspechu v odvolacom konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. septembra 2008

Za správnosť vyhotovenia: Ľubica Kavivanovová

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu